

İSLÂM MEDENİYETİ

Dini, İlmî, Fıkıh
Aylık Mecmuası

SAHİBİ

İst. Yük. İslâm Enstitüsü Mezunları
Cemiyeti Başkanı

Mustafa PEKTUT

★

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Cahid BALTACI

★

IDARE MÜDÜRÜ

Mustafa YAMAN

★

Reklam İşleri

MUSTAFA ELİFOĞLU

★

TEMSİLCİLERİMİZ

Ankara: Rıza ÖZSU

Konya: Ali MARAŞLIGİL

Kayseri: İsmail ELİUZ

İzmir: Ali ARSLAN

Erzurum: N. Tayyar TAŞ

★

Hattat - Ressam

Turan SEVGİLİ

★

IDAREHANE

Nuruosmaniye Cad. No: 8/6

Telf.: 22 46 02 Cağaloğlu — İST.

Haberleşme ve Havale

P.K. 1315 SİRKECİ — İSTANBUL

★

ABONE VE İLÂN

Yıllık 12 sayı 40 TL.

Altı aylık 6 sayı 20 TL.

Yabancı memleketlere posta ve kırtasiye ücreti eklenir.

Her türlü reklam ve ilanlar özel tarifeye tabidir.

★

Yıl: 3 — Sayı: 31

Tarih: 1/5/1973

Dizgi — Başkı

İrfan Matbaası — İST.

Bu sayıda

	Sayfa
Selâm	
İSLÂM MEDENİYETİ	2
Medeniyetin Müşterek Kaderi	
Prof. Dr. Osman TURAN	3-6
Cehalet ve Yoksulluk Ülkesi (Şiir)	
Maruf er-Rusâfî	6
Vahyin Mantığı yahut İslâmın Geleceği	
Ali BULAÇ	7-13
Hz. Muhammed'in Yaşayışı	
Arif ERKAN	14-18
Müstesna (Şiir)	
M. Said ÇEKMEGİL	18
Kur'ân-ı Kerîm'den Cevherler ve İlimler	
Tantavî el-Cevherî	19-25
Türkiye'de Mill-Ecnebî Hukuk Mücadelesi	
Dr. Osman ÖZTÜRK	26-27
İslâm Devletinde Azınlık Hukuku	
A. Rıza TEMEL	28-32
Sultan Sancar'ın Kültür Seviyesi Meselesi	
Prof. Dr. Osman TURAN	33-37
Pedagoji Gözüyle Kur'ân-ı Kerîm	
Hüseyin VAROL	38-42
«İslâm'da Zekât Müessesesi» Hakkında	
Bekir TOPALOĞLU	43-45
Sorunuz Söyleyelim	
Ramazan ARSLANBABA	46-48

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

SELAM

Geçtiğimiz günlerin en önemli hadisesi, şüphesiz Hz. Muhammed (s.a.v.) in dünyaya teşriflerinin 1402. sene-i devriyesiydi.

Peygamberlik zincirinin son halkası, ilk ile sonu birleşti- ren altın örgüsü Hz. Muhammed'in gelişi, beşer tarihi için bir dönüm noktası ve yeryüzünde İslâm çağının başlangıcıdır. Bundan böyle Allah'ın dini, geçmiş devirlerin aksine kıyamete kadar beşer ufkundan kaybolmayacak ve bu devrin insanları peygamberlerinin «âlemlere rahmet» oluşunun hücrmetine toptan tenkil hükmüne hedef olmayacaklardır. Bu bakımdan O'na, inansın inanmasın herkes şükran borçludur. Eğer O'nun bu rahmet sıfatı olmasaydı, günümüzün azgın insanlığının başına çoktan taş yağar veya bir kasırga ile meskenleri alt-üst olurdu.

Fakat ondört asıl önceki insanoğlunun nankörlüğü hâlâ devam ediyor; O'nu aramıyor, O'nun yoluna girmiyor. Bilmiyor ki, dünyanın huzursuzluğunun sebebi O'ndan uzak yaşamadadır. Ve yine bilemiyor ki O'na, dünyada muhtaç olduğu gibi ukbâda da muhtaçtır.

«Ondört asır evvel, yine bir böyle geceydi,
Kumdan, ayın ondördü, bir öksüz çıkverdi!
Lâkin, O ne hüsrânda ki: hissetmedi gözler;
Kaç bin senedir, halbuki, bekleşmedelerdi!

.....
Dünya neye sahipse, O'nun vergisidir hep;
Medyun ona cem'iyyeti, medyun ona ferdi
Medyundur O mâ'sûma bütün bir beşeriyet...
Yârab, bizi mahşerde bu ikrar ile haşret.» (1)

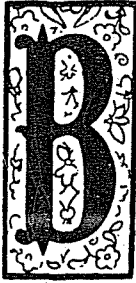
İSLÂM MEDENİYETİ

(1) Ersoy M. Akif, Safahat, 500.

Başyazı

Medeniyetin Müşterek Kaderi

Prof. Dr. Osman TURAN

EŞERİYETİN mâzisi ve bilhassa medeniyetlerin doğuş, yükseliş ve sükutu hakkında mütefekkirler bir takım müşterek âmiller veya hüküm ve hattâ kanunlar bulmağa çalışmışlardır, ki bu fikrî emekler ve mahsûlleri tarih felsefesini vücûda getirmiştir. Tarih felsefesi 18. ve 19. asırlarda çok rağbet kazanmış ve bir takım mühim mütefekkirler yetiştirmiş iken tarih ve müsbet ilimlerin çok ilerlemesi üzerine bu tefekkür sahası 20. asırda eski itibarını kaybetmiş; bu asrın başlarında G. Spengler ve ortalarında da A. Toynbee gibi çok mahdûd mütefekkir meydana çıkmıştır. Tarih felsefesi tarih ve sosyolojinin hudutlarını aşsa ve ilmî bakımdan tenkidler karşısında dayanıksız gözükebile beşerî tekâmül üzerinde bu türlü tefekkür ve çalışmalar yalnız insan tecessüsü için değil bizzat tarih ve sosyolojinin tekâmülü bakımından da lüzumlu ve ufuk açıcı olmuştur. Meselâ K. Marx tarihî maddecilik (Materialisme historique) ile tarihî tekâmülün esas âmil ve hatta kanunlarını bulduğunu, beşerin mâzisi ve halinde iktisadî ve maddî sebeplerin başlıca rol oynadığını ileri sürmüştür; bir çok tilmizleri bu görüşe bağlanmıştır. Tarihin buğlak âmillerini tek ve dar bir unsura bağlayan her görüş gibi bu tez de tabii ilim karşısında iflâsa mahkûm olmuş ve ancak Marksistler arasında bir nass (doğme) hâlini almıştır, ki bu durumda artık ilim hudutları aşılmıştır. Bununla beraber bu mutaaassıp görüşün tarih araştırmalarında müsbet bir tesiri de olmuştur. Zirâ Marx'a gelinceye kadar iktisad ilmi gibi tarihte iktisadî âmil ve hâdiselere de ciddî yer verilmemiş; tabii bu durum cemiyetlerin geçmişini küll hâlinde meydana koymağa ve aydınlatmağa engel olmuştu.

İslâm mütefekkiri İbn Haldûn, 14. asırda, medeniyet tarihinde ilk defa olarak, tarih felsefesi ve ictimaiyatın temellerini atmış; fikirleri bilhassa Osmanlı tarihçileri üzerinde büyük tesir yapmış ise de bu tefekkür takip edilmemiş; yalnız Osmanlı devletinin bekası hakkında İslâmî delillere dayanılarak onun fikirleri bazı tadillere uğratılmıştır. 20. asır başlarında Avrupa medeniyeti, azametinin en yüksek devrine erişirken ve dünyaya hâkim bulunurken aşlında materyalist hastahkları da bünyesinde taşıyordu. G. Spengler «The Decline of the West» (Garbın İnhitatı) adlı eserini I. Cihan harbi içinde yazıyordu. Fakat garp medeniyeti ve dünya hakimiyetinin bu en parlak devrinde yaygın bir endişe duyulmamıştı. II. Cihan harbi Avrupa'yı derin buhranlara ve dünya hakimiyetini de